

Національна стратегія охорони здоров'я: полку прибуває — плани чіткішають

20 лютого 2019 р. у штаб-квартирі Українського союзу промисловців та підприємців (УСПП) в Києві відбулося чергове засідання Координаційної ради Платформи Національної стратегії охорони здоров'я (НСОЗ) України, присвячене результатам виконання попередніх рішень Координаційної ради, поповненню лав цього громадського об'єднання, а головне — затвердженню планів подальшої роботи. Не буде перебільшенням назвати Платформу НСОЗ України однією з наймасштабніших громадських ініціатив в Україні на сьогоднішній день. Адже близько року тому, з метою напрацювати підвалини відповідної стратегії та запропонувати її Уряду, на базі Платформи об'єдналися Ліга страхових організацій України, Національна академія медичних наук (НАМН) України, Об'єднання організацій роботодавців України, Профспілка працівників охорони здоров'я України, Українська асоціація сприяння охороні здоров'я населення, УСПП. А зараз лави Платформи НСОЗ України поповнилися шляхом офіційного приєднання Федерації профспілок України, Об'єднання організацій медичних працівників України, Національної спілки стоматологів України. Втім — про все послідовно.

Відкриваючи роботу засідання, **Тетяна Бутківська**, головуєчий співголова Координаційної ради Платформи НСОЗ України, стисло нагадала присутнім, що 23 квітня 2018 р. на установчих зборах була утворена Платформа НСОЗ України як консультативно-дорадчий орган партнерів, зацікавлених у формуванні в Україні ефективної системи охорони здоров'я. 14 листопада 2018 р. на засіданні Координаційної ради схвалено її Положення, розширено кількісний склад членів, обрано співголів, які відповідають за організацію її роботи. А 3 грудня 2018 р. в ході засідання співголів Координаційної ради одним із прийнятих рішень став курс на формування регіональних координаційних рад, які ініціюватимуть обласні програми з охорони здоров'я та медичного забезпечення населення на місцях, — і першою ластівкою вже стала Київщина, де обласну Координаційну раду Платформи НСОЗ України (докладніше див. том 2, с. 18–19 — прим. ред.) створено 14 лютого 2019 р.

Головуюча охарактеризувала сучасний стан системи охорони здоров'я в Україні як кризовий, а основні причини цього вбачає у недостатньому державному фінансовому ресурсозабезпеченні, розбалансованій і застарілій структурі. Тому подальша реалізація розпочатої Координаційною радою роботи є не лише доцільною, але й вкрай необхідною. Відповідно — по-

рядок денний засідання присвятили подальшим діям експертно-дорадчого органу з метою консолідації та узгодження зусиль щодо формування й подальшої реалізації НСОЗ України.

Анатолій Кінах, співголова Координаційної ради Платформи НСОЗ України, голова Об'єднання організацій роботодавців України, президент УСПП, висловив задоволення у зв'язку з тим, що робота Координаційної ради набуває все більш системного та змістовного характеру, до її лав приєднуються нові учасники. «Галузева експертна спільнота пропонує комплексно підійти до реформи сфери охорони здоров'я в Україні, обстоюючи перевагу цілісної стратегії над окремими законами. Така стратегія повинна не лише враховувати національну специфіку, але також спиратися на досвід країн ЄС, які вже пройшли шлях реформування системи охорони здоров'я. Нам слід вивчати та запозичувати надбання таких держав, як Польща, Чехія, країни Балтії», — наголосив доповідач і поділився з учасниками засідання своїми враженнями від участі у XII Форумі «Європа — Україна» (24–25 січня 2019 р., м. Жешув, Польща), де він перебував у якості делегата від Національного форуму «Трансформація України».

Так, у роботі панелі з охорони здоров'я відбувся обмін досвідом стосовно розвитку систем охорони здоров'я в Східній

Європі. Зокрема, у Польщі 2015 р. прийнято закон «Про громадське здоров'я», згідно з яким в основу системи охорони здоров'я у державі покладено Національну комплексну програму з охорони здоров'я. Також створено Національний фонд: орган, який має законодавчу основу, акумулював ресурсну базу і діє автономно від державного бюджету (розписані всі ресурси на виконання Національної програми). Рада Національного фонду, до складу якої входять представники президента, міністерств і відомств, наукових та фахових кіл, інститутів громадянського суспільства, головний санітарний лікар тощо, — працює на постійній основі, а її висновки стосовно проектів Національної програми та оцінки їх виконання подаються на розгляд виконавчої та законодавчої влади. «Саме остання структура на працювала і погоджувала усі кроки реформи охорони здоров'я у Польщі, оскільки лише консолідованими зусиллями можна забезпечити успіх перетворень. Отже, тій роботі, яку ми силами Координаційної ради зараз виконуємо для формування НСОЗ України, немає альтернативи. Це знаходить підтвердження у досвіді наших європейських сусідів. Подібні механізми мають запрацювати і в Україні», — зазначив оратор (і був підтриманий іншими учасниками зібрання), а наостанок наголосив на необхідності підготовки щорічної Національної доповіді про стан здоров'я населення України як передумови ефективності функціонування системи охорони здоров'я. — Без цих даних держава діє, а реформа готується «всліпу» — без базово-фактажного дороговказу».

Володимир Коваленко, академік НАМН України, віце-президент НАМН України, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, повний кавалер ордена «За заслуги», підтвердив значущість наукового супроводу формування НСОЗ України, засвідчив готовність НАМН України брати активну участь як у розвитку майбутньої стратегії, так і в подальшій її реалізації, — у тому числі на теренах підготовки згаданої попереднім оратором Національної доповіді про стан здоров'я населення України, — а також запропонував долучити до цієї відповідальної міждисциплінарної роботи як представників профільних професійних медичних асоціацій, так і науковців Національної академії наук України.

Святослав Ханенко, співолова Координаційної ради Платформи НСОЗ України, оголосив про приєднання нових колективних членів до Меморандуму про співробітництво від 10 березня 2017 р. Він нагадав, що згідно зі статтею 7 цей Меморандум є відкритим до підписання іншими зацікавленими сторонами, а на нараді 3 грудня 2018 р. співолови Координаційної ради Платформи НСОЗ України погодили приєднання Федерації профспілок України, Громадської спілки (ГС) «Національна спілка стоматологів України», ГС «Об'єднання організацій медичних працівників України» як сторін Меморандуму. С. Ханенко запросив уповноважених представників до підписання відповідного Протоколу про приєднання, згідно з яким новим колективним членам Платформи притаманні усі права та зобов'язання, покладені на сторони, що підписували первинний текст Меморандуму 2 роки тому.

У ході подальшої роботи засідання, — що відбувалося у звичному форматі живої професійної дискусії, обміну конструктивними пропозиціями та прийняття конкретних рішень, — зокрема, було:

- обрано двох нових індивідуальних членів Координаційної ради Платформи НСОЗ України;
- підбито підсумки роботи щодо здійснення першочергових заходів з виконання рішень Координаційної ради Платформи НСОЗ України від 14 листопада 2018 р.;
- погоджено цільовий план роботи Платформи на 2019 р.

Рішення Координаційної ради Платформи Національної стратегії охорони здоров'я України /м. Київ, 20 лютого 2019 р./

Розглянувши та обговоривши питання порядку денного і пропозиції учасників засідання, Координаційна рада Платформи Національної стратегії охорони здоров'я (НСОЗ) України ВИРІШИЛА:

1. Обрати Голубченка Анатолія Костянтиновича, Снегір'юва Пилипа Гелійовича до складу Координаційної ради Платформи НСОЗ України.
2. Прийняти до відома інформацію про проведену роботу щодо здійснення першочергових заходів із виконання рішень Координаційної ради Платформи НСОЗ України від 14 листопада 2018 р.
3. Погодити План роботи Координаційної ради Платформи НСОЗ України на 2019 р.
4. Доручити співоловам Координаційної ради:
 - 4.1. До 28 лютого 2019 р. опрацювати надані пропозиції до Плану роботи, затвердити його в робочому порядку та надіслати членам Координаційної ради Платформи НСОЗ України для організації виконання заходів плану.
 - 4.2. Направити листа керівникам областей і органів місцевого самоврядування з пропозицією про співпрацю над опрацюванням Зasad НСОЗ України в форматі регіональних координаційних рад.
5. Членам Координаційної ради Платформи НСОЗ України до 1 квітня 2019 р. надати письмові пропозиції щодо складу організаційного комітету Форуму учасників Платформи моніторингу, оцінки та огляду НСОЗ України.

*Головуючий співолова Координаційної ради
Т.В. Бутківська*

Цим планом, серед іншого, передбачено:

- широке висвітлення діяльності Платформи НСОЗ України для суспільства;
 - подальше формування регіональних координаційних рад Платформи НСОЗ України (I–II квартали поточного року), а в середині них — створення відповідних робочих груп за шістьма кардинальними напрямками/компонентами, визначеними ВООЗ: 1) медична допомога та медичні послуги, 2) трудові ресурси охорони здоров'я, 3) інформаційні системи охорони здоров'я, 4) фінансування, 5) доступ до основних лікарських засобів і медичних виробів, 6) лідерство/управління;
 - шляхом залучення експертизи регіональних координаційних рад — фахово-міждисциплінарне обговорення (професійна громадськість + місцева влада + широке коло зацікавлених сторін на місцях) та глибоке плюралістичне опрацювання (із прозорим внесенням відповідних пропозицій, змін та доповнень) базисного офіційного документа Платформи під назвою «Засади Національної стратегії охорони здоров'я України» («МОРІОН», 2018);
 - затвердження Координаційною радою Платформи НСОЗ України («центральною») підсумкового варіанта «Зasad» — деталізованого документа, що відповідатиме рекомендаціям і критеріям ВООЗ, кращим міжнародним практикам та актуальним реаліям України;
 - представлення затвердженого підсумкового варіанта «Зasad» на розгляд організаційного комітету Форуму учасників Платформи моніторингу, оцінки та огляду НСОЗ України (до кінця літа);
 - остаточне всезагальне фахово-колегіальне обговорення та прийняття фінальної версії «Зasad» у якості загальнонаціонального суспільного консенсусу на всеукраїнському **Форумі учасників Платформи моніторингу, оцінки та огляду НСОЗ України** (вересень 2019 р.).
- Таким чином:
- процедурна програма-мінімум — схвалення «Зasad» в якості **загальнонаціонального суспільного консенсусу**;
 - цільова програма-максимум (на поточну перспективу) — покладення цього консенсусу в основу відповідного **Закону України**.
Далі буде.

*Пилип Снегір'юв,
фото Сергія Бека*